

יצחק (איצי) באר

בשיטת החתול

סיפור עם סוף טוב

איך התגברתי על הסרטן

בשיטת החתול

סיפור עם סוף טוב איך התגברתי על הסרטן

מאת: יצחק (איצי) באר

דאנאקוד: 239-540

מהדורה ראשונה בעברית - 2010

הדפסה: 1 2 3 4 5

כל הזכויות למהדורה העברית שמורות
להוצאת פוקוס ©2010

אין להעתיק, לשכפל ולצלם את הספר,
או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי
אלקטרוני, אופטי או מכני לכל מטרה שהיא,
ללא אישור מראש ובכתב מהוצאת פוקוס

הוצאת פוקוס, ת"ד 863 ר"ג, 52108

טל': 1-700-700-212, פקס: 03-5746513

אתר אינטרנט: www.focus.co.il

דואר אלקטרוני: info@focus.co.il

עריכה לשונית והגהה

רונית מיכליס

עריכה ממוחשבת

תמי טרכט

עיצוב עטיפה

עיצובים leegraf

לוחות

חלפי בע"מ

הדפסה

טופSפרינט בע"מ

כריכה

כריכית אהרון בע"מ

הפצה לחנויות

ליאור שרף

שיווק והפצה בע"מ

טל': 09-7498555

פקס: 09-7498844

ספר זה מספר את סיפורו האישי של המחבר ואינו בשום פנים ספר הדרכה רפואי. אין להשתמש במידע המובא בספר זה לצורך ביצוע של אבחנה או טיפול עצמיים. כמו כן, אין לראות בו הצדקה לקבלה או לדחייה של טיפול רפואי מכל סוג שהוא, או לצורך טיפול בבעיה או מחלה כלשהי. יישום תהליך רפואי כלשהו המובא בספר הוא באחריות הקורא בלבד. מחבר הספר והוצאת הספרים פוקוס לא ישאו בכל אחריות משפטית או אחרת לנזקים כלשהם (ישירים או עקיפים) שייגרמו (או שיטען כי נגרמו) לכל אדם או גוף, בעקבות המידע המובא בספר זה. אין אנו נושאים באחריות לטעויות, אי דיוקים או השמטות בספר. אם נפלו טעויות בספר, הן נעשו בתום לב.

הספר מוקדש לאבא
שמאז כונן בהצלחה
איזי

תוכן העניינים

7	תודות
13	הקדמה מאת ד"ר דן קרת
15	הקדמה מאת ד"ר אביבית נוימן
17	מבוא
21	פרק 1: משדות שרונה למחלבת "טבע עד"
29	פרק 2: החבל מתחיל להתהדק
39	פרק 3: אשפוז בבית-החולים
	פרק 4: שגרה חדשה
59	אני חוזר הביתה כחולה סרטן
	פרק 5: שגרת מחלה
77	אני לומד להתנהל בחיי היום יום
	פרק 6: הגעתי לנאדיר
95	סוף הירידה ותחילת העלייה של ה-PSA
123	פרק 7: הפרוטוקול הכימותראפי
133	פרק 8: הטיפול הכימותראפי
179	פרק 9: ייעוץ האונקולוג מאמריקה
	פרק 10: "הטירה החדשה"
207	טיפול בנסיוב הניוקאסל והתקנת הפורט
221	פרק 11: הפרוטוקול הכימותראפי השני

235	פרק 12: איך לא השתלנו מח עצם.....
241	פרק 13: אני כבר בן שנתיים.....
249	פרק 14: טיפול בקליניקת סנט ג'ורג'.....
273	פרק 15: סיבוב שני בקליניקה סנט ג'ורג'.....
289	פרק 16: עוד כמה עניינים "קטנים".....
297	פרק 17: החבל משתחרר.....
321	פרק 18: שיר סיום.....

תודות

כשהמוציא לאור של הספר הזכיר לי כי עליי לכתוב כמה משפטי תודה לאנשים שסייעו לי, עניתי שאני צריך לומר תודה לחצי עולם. אכן רבים הם האנשים שתמכו בי והיו לצידי במסע שעברתי מסוף שנת 2001, עת ניצבתי על עברי פי פחת, כמעט משלים עם גורלי, לאמור להסתלק במהרה מהעולם. לצערי, תקטן היריעה ומטעמים מעשיים לא אוכל להזכיר את כולם.

את פרק התודות חילקתי לשלושה חלקים. בחלק הראשון אני מודה לאנשים הרבים שתמכו בי ובמאבקי במחלה, אשר ללא תמיכתם לא הייתי שורד. תודותיי בחלק השני מוקדשות לאנשים הרבים שנרתמו לפרויקט ההתרמה למימון הטיפולים שעברתי בקליניקה בגרמניה. את התודות בחלק השלישי אני מקדיש לאנשים שעזרו לי בתהליך הוצאת הספר ואשר ללא עזרתם הוא לא היה רואה אור.

רוב תודות והערכה לאחי הבכור אריה, אשתו דינה וילדיהם על תמיכתם בי כל השנים הללו, בענייני החומר כמו גם ענייני הנפש. משפחתם העניקה לי עוגן של יציבות ותמיכה מרוממת ומחממת לב ברמה העמוקה ביותר. הם גם יזמו ועמדו מאחורי פרויקט ההתרמה שנערך במושב שרונה, בחלקת האדמה מאחורי ביתם.

אני אסיר תודה גם לאחי הצעיר יזהר ובת-זוגו עירית. הם השכילו להיות חוליית מפתח בניתוב המהלכים הקריטיים הקשורים בטיפול בי, במיוחד בתחילת הדרך, כאשר הערפל היה סמיך ורב היה חוסר האונים.

אני חב תודה לרופאים ולצוותים הרפואיים שעמדו לצידי ברגעים הקשים כמו גם בזמנים הטובים יותר:

הצוות הרפואי של המחלקה האונקולוגית בבית-החולים בנהרייה, בראשו עומד דוקטור מנחם בן שחר. הוא מטפל בי בנאמנות לאורך השנים ואף איפשר לי לעבור טיפולים שלעיתים לא היו בחזקת המקובל במערכת שאותה ניהל. צוות האחיות, אן, לילי ושאר האחיות, שתמיד מוכנות לעשות כל פעולה נדרשת במקצוענות וברוך, באופן שמחדיר מידה של אופטימיות ואמונה בי ובחולים הקשים שפגשתי במחלקה. גם בתיה וצוות המזכירות, הממונות על העבודה הטכנית, ראויות לתודה על שהקלו עליי את הפרוצדורות הקשורות בטיפולים ועשו זאת בנפש חפצה.

תודה מיוחדת לד"ר אביבית נוימן, רופאה אונקולוגית מומחית לענייני סרטן הערמונית, שתמיד הייתה מוכנה להעמיד לרשותי את ידיעותיה הרבות ואת זמנה החופשי, ללא תמורה. היא סיפקה את הגושפנקה הרפואית לטיפול, שאף מומחה מלבדה לא הסכים לאשר לי, ובכך תרמה תרומה מכרעת להישרדותי.

אני מודה גם לד"ר רותי עמית, שבאופן אצילי התנדבה ביוזמתה לתמוך בי ובכל ההיבטים של מחלתי בשעה שהייתי אובד עצות ומבולבל, ועשתה זאת בנאמנות אין קץ במשך ימים רבים.

תודתי והערכתי לד"ר דן קרת, שסייע לי לעבור את טלטלת הגוף כמו גם את טלטלות הנפש ועשה זאת ברכות ובחן רב.

תודה גם לד"ר רפאל רובינוב, מומחה אונקולוגי מהמעלה הראשונה, איש עדין נפש ובעל נשמה יתרה. גם בו נועצתי בזמנים קשים וגם הוא הקדיש לי הרבה מזמנו ועשה זאת בסבלנות ובעדינות חסרת שיעור. עד היום אני נושא איתי את התובנות הרפואיות שהעביר לי בפגישותינו לעת ערב בביתו, והן משמשות אותי במאבקי המתמשך.

אני אסיר תודה לחברי הטוב יואל קוצן, על חברותו ותמיכתו, ועל כך שעמד לצידי בכל דבר ועניין.

אני חש חובה להודות גם לשלושה אנשים שאותם לא פגשתי מעולם:

ביל איישמן מארה"ב, חולה בסרטן הערמונית שהטמיע אצלי את ההבנה בצורך הדחוף לחשוב אחרת ולפעול שלא בדרך המקובלת, בכל הקשור למחלתי. אני מאמין שהידע שהעביר לי, באמצעות הדואר האלקטרוני, היווה נדבך מפתח בהישרדותי.

לארי סורנסון, מאוסטרליה הרחוקה, אח לצרה, היה גם הוא חבר מרחוק, שבאמצעות המדיה האלקטרונית העביר לי ידע רב בכל הקשור לטכניקות ההתמודדות עם המחלה. ממנו קיבלתי את הפרוטוקול הכימותראפי ואת הידע על השפעתו הרפואית הטובה ועל תופעות הלוואי הנסבלות, הכרוכות בו. בזכות הידע הזה אזרתי כוחות שאיפשרו לי לקבל את הטיפול שהיטיב איתי כל כך.

דון קולי, גם הוא אמריקאי, שיסד וניהל את הפורום האינטרנטי של חולי סרטן הערמונית. במשך שנים היה הפורום הזה מקור בלתי נדלה לידע שאני, כמו חולים רבים אחרים, ניצלנו לצורך המאבק הפרטי שלנו. שם גם פגשתי את שני החברים שהזכרתי לעיל וחולים רבים אחרים, שאיתם חלקנו ידע רב על המחלה. למרות שלא נפגשתי עם מי מהם נוצרה בינינו קרבה שלעיתים הפכה לאינטימיות של ממש.

לצערי הרב גם ביל וגם לארי נפטרו במהלך הזמן מהמחלה.

אילנה לוי זריהן, חברה ושכנה ממצפה הילה, שניהלה את פרויקט ההתרמה שאיפשר את הטיפולים שקיבלתי בקליניקת סנט ג'ורג' בגרמניה והפעילה אנשים רבים נוספים, ראויה לתודה מיוחדת. כך גם אנשי מצפה הילה שעסקו בפרויקט, ביניהם מנחם עדיאל, שבין יתר פעילויותיו עיצב לצורך הפרויקט תליון, תמי כהן שביצעה את הגרפיקה והפרסומים הדרושים, אורנית בר זית ואלן קנטור, אייל צדוק, שכן וחבר, ורבים נוספים.

גם אנשי חוגי סיור ותנועת הנוער מצפה הילה וכפר ורדים התגייסו לפרויקט.

ראש המועצה האזורית אבי קרמפה תמך והפעיל את המועצה ככל הנדרש.

במושב שרונה, מלבד משפחתי שכבר הזכרתי, התגייסו לעזרה דניאל עמית, שלא חסך מזמנו החופשי וממרצו והיה הרוח החיה בפרויקט, שלמה אברהם, שהתגייס לעזור בצדדים הטכניים של האירוע ואנשים רבים נוספים.

ידידי, לני הירש, שתמך באירוע גיוס התרומות שהתקיים במחלבת "טבע עז" וסייע לי בהתמודדות עם המחלה במהלך השנים, זכאי גם הוא לתודה מיוחדת. ידיעותיו הרבות בכל הקשור לסרטן הערמונית וחוכמתו חילצו אותי לא אחת מבין המצרים.

לתודות רבות ראויה עופרה אלקובי, אישה אצילה, שהסכימה בטובה שהעמותה שבראשה היא עומדת תשמש אכסניה לכספי התרומות שאספנו.

בנושאי הניהול הכספי תמכו בפרויקט בהתנדבות מנהל החשבונות יוסי פדידה ורואה החשבון אפי וילדמן, שניהלו את הצדדים המקצועיים שהיו כרוכים באיסוף הכספים.

כמובן, אי אפשר לא להודות לכל התורמים הרבים והנדיבים שהתגייסו לתמוך במימון מסעי לטיפולים בגרמניה. רבים מהם לא הכרתי וחלקם נותר מבחינתי אנונימי עד היום.

באשר להוצאת הספר, תודתי הראשונה נתונה לאחי יזהר ולעירית חברתו. הספר הזה לא היה יכול לבוא לעולם לולא הדחיפה והעידוד של יזהר ועירית. הם שדרבנו אותי לכתוב ובזמנים שהפסקתי את הכתיבה טרחו להמריץ אותי לא להרפות. עם יזהר נפגשתי גם בבית-מלון ברומא, שם ישבנו מבוקר עד ערב בניסיון להוציא את עגלת הספר מהבוץ שבו הייתה שקועה.

רפי הרשקוביץ, חברי הטוב זה כ-35 שנה, התנדב מרצונו החופשי לעשות עריכה ראשונה לספר, לאחר שבמהלך טיול משותף סיפרתי לו על ההרפתקה שאני עסוק בה. ספק אם הספר הזה היה רואה אור לולא עבודתו המסורה על העותק הבלתי מאורגן שמסרתי לו. רוב תודות לו ולאורה אשתו, שהשקיעו מזמנם החופשי וממרצם בכישרון רב ובנפש חפצה כדי לעשות סדר בביליל המילים שקיבלו ממני.

הרופאה האונקולוגית ד"ר אביבית נוימן ניחנה גם ביכולת מופלאה לעזור גם בעניינים אחרים. בעזרת תמיכתה ועצותיה החכמות עקפנו עוד מכשולים שנקרו בדרך החתחתים להוצאת הספר הזה לאור, ועל כך אני מודה לה שוב.

יוסף אלקוני, מ"ל אף הוא, התנדב לתרום לי מניסיונו הרב ולסייע לי בתהליך הוצאתו של הספר. עצותיו וניסיונו עזרו לי להתגבר על המכשולים שנקרו לי בתהליך.

הוצאת פוקוס לקחה על עצמה להוציא את הספר לאור כחלק מהשליחות ומהחזון שלה להנחיל לקוראים מסרים של בריאות, ומתוך רצון להעביר את המסר האופטימי שהספר נושא עימו לידיעת כלל הקוראים בכלל ולחולי הסרטן והקרובים להם בפרט.

לסיום ברצוני להודות למשפחתי הגרעינית, שעמדה לצדי במהלך כל האירועים הסוערים שליוו את חיינו במהלך השנים עקב מחלתי. לרבקה אשתי ולילדיי אור, בת-אל ואמיר תודות ואהבה רבה.

איצי באר

מצפה הילה

ינואר 2010

הקדמה מאת ד"ר דן קרת

המפגש שלי כמטפל עם חולי סרטן רבים שונה ממפגשים עם חולים במחלות אחרות. רבים מהם רוצים להיות שותפים פעילים לתהליך החלמתם. אני רואה כיצד סדרי העדיפויות שלהם משתנים והם פועלים בכיוון שיביא להחלמתם ויקטין את הכוחות המחלישים וסוחטי האנרגיה בחייהם. הם מעיזים לשנות ועושים זאת מהר יותר מאשר אנשים שאינם חולים במחלה. ייתכן שהם עושים זאת כיוון שהם נאלצים להתמודד פנים אל פנים עם האיום על חייהם, הפחד שבא בעקבותיו והסטריאוטיפים הקשים הנלווים למחלה. ייתכן גם שהסיבה היא אוזלת ידה של הרפואה.

איצי באר הוא אחד מהם. לאורך הספר כולו אנו רואים איך צומח ממנו הלוחם, הנאבק על חייו. אנחנו מלווים אותו במאבקו חסר הפשרות במחלה עד להשגת תוצאות יוצאות דופן במאבקו.

איצי כותב בספרו לא אחת שאינו מבין כל כך מדוע שפר גורלו בזמן שרבים אחרים, שנלחמו לצידו ואף נתנו לו השראה ורעיונות במאבקו, לא שרדו. לפי דעתי, אחת התשובות לשאלה רבת מסתורין זו היא קשורה במאפייניהם של השורדים מבינינו, כפי שהצגתי לפניו באחד ממפגשינו, כדי לשכנע אותו שהאמונה שלי בו אינה סתם אמירה מן השפה ולחוק, אלא בנויה על רציונל חזק מסוים. להלן שוב שבעת המאפיינים של השורדים המצליחים להתגבר על מכשולים הנראים לכאורה בלתי עבירים:

1. לא מקבל "לא" בתור תשובה.
2. מחפש עזרה בצורה אקטיבית ויצירתית.
3. תר אחר אחרים שנרפאו.

4. יוצר שותפויות מועילות עם אנשי מקצוע.
5. לא מהסס לבצע שינויים משמעותיים באורח החיים.
6. רואה במחלה מתנה או הזדמנות.
7. קבלה עצמית עם כל האי מושלמויות, המוגבלויות והפגמים, שמאפיינים כל אחד מאיתנו.

הקורא את הספר ימצא ללא ספק אצל מחברו את כל המרכיבים של השורד האמיתי.

סיפורו של איצי משמש השראה ללוחמים אחרים הנלחמים על חייהם, ועשוי לסייע להם למצוא את המתכון האישי-פרטי שלהם, שיוביל אותם לקבלת תוצאות יוצאות דופן כשלו.

ליויתי את איצי במסעו לאורך זמן. מה שהרשים אותי ביותר הייתה הליכתו עד קצה העולם בניסיון למצוא מזור למחלתו. למרות הקושי לבקש סיוע מחברים ותומכים אחרים, הוא התגבר שוב ושוב והעז לבקש. כמה מאיתנו היו מעיזים להילחם באופן כזה עבור עצמנו? מאבקו הנחוש לקבל עזרה ותמיכה מעיד על אמונתו העמוקה בערכו ובערך חייו. ללא תכונות אלו ספק אם היה מגיע כל כך רחוק.

נאחל לו ברכות להמשך חיים ארוכים וטובים עם הסרטן.

ד"ר דן קרת

שדה ורבורג

ddkeret@zahav.net.il

הקדמה מאת ד"ר אביבית נוימן

סרטן היא אחת המילים המפחידות הקיימות בשפתנו.

עוד בעבר ידעו הקדמונים לאבחן גידולים ממאירים, ואת השם "סרטן" הם העניקו להם בשל תכונתם לגדול לצדדים ולזחול. בשנים האחרונות נאספות עובדות רבות על המנגנונים שבהם הסרטן מצליח לגדול, להערים על המערכת החיסונית של החולה ולשלוח תאים לאזורים מרוחקים בגוף. בד בבד מנסים במעבדות רבות בעולם תרופות חדשות ומנגנונים שלא נוסו קודם לכן, הכול במטרה למגר את הסרטן.

הסרטן הנפוץ ביותר בגברים בשנים האחרונות הינו סרטן הערמונית. אם לפני עשרים שנה גבר אחד מכל עשרים לקה בגידול זה, הרי שהיום גבר אחד מכל שישה גברים לוקה במהלך חייו במחלה. בדרך כלל הגידול מאובחן אצל גברים בשנות השבעים לחייהם, אולם כבר דווחו חולים צעירים בשנות הארבעים לחייהם, ובשנים האחרונות מאובחנים גם גברים בגיל צעיר יותר.

כל מטופל מביא עימו לטיפול את הווייתו הייחודית. לכל אחד רקע תרבותי שונה, תובנות אחרות, גורמי תמיכה משפחתיים וחברתיים שונים והאישיות הייחודית שלו.

היכרותי עם איצי החלה בשיחת טלפון. כבר באותה שיחה הבנתי שאכן מדובר באדם יוצא דופן. הצימאון שלו לידע אודות מחלתו, היסודיות שבה למד את המחלה, האפשרות לדיבור ישיר והגישה הפרקטית שלו הפתיעו אותי. היו לנו שיחות ממושכות בתחילת הטיפול, ומאז אנחנו בקשר כבר למעלה שמונה שנים. אינני הרופאה שלו במובן הרגיל, הואיל שהמרחק בין מצפה הילה למרכז

הארץ הוא משמעותי, אולם אני מלווה אותו בצומתי הדרכים הטיפוליות.

לאור מצבה המתקדם של מחלתו בזמן האבחנה הראשונית, בשנת 2001, הייתי אני זו שראיתי שחורות ו"נביאת זעם", ואילו איצי ניסה להחדיר בי את אותה אמונה שפיעמה בו על יכולתו לנצח את המחלה. לשמחתי הרבה ובאופן מופלא הוא צדק.

הספר של איצי יעזור למטופלים רבים הן מבחינה אינפורמטיבית והן מבחינה נפשית. המסר של איצי מדבר אל כולנו – מטפלים ומטופלים כאחד.

קריאה מהנה!!!

ד"ר אביבית נוימן, אונקולוגית

מבוא

פברואר 2009

ב-28 באוקטובר 2001, עשרים ושניים ימים לפני יום הולדתי החמישים, אושפזתי בבית-החולים בנהרייה. שלושה ימים לאחר מכן אובחנתי כחולה סרטן הערמונית עם גרורות רבות בעצמות ושתי גרורות קטנות בריאה הימנית הנקראות קשריות. מסך שחור ירד פתאום מול עיניי והסתיר לי את אופק שארית חיי.

עירית, בת-זוגו של אחי הצעיר יזהר, עודדה אותי לכתוב יומן כתרפיה. היא ידעה שמדי פעם אני חוטא בכתיבה והזדמן לה לשמוע דברים שכתבתי. גם הנטרופת שטיפל בי עודד אותי לכתוב. "הכתיבה תעזור לך לקרוע קרעים במסך השחור שנפרס לך לפתע מול העיניים", אמר. "חשוב לא לשמור את הדברים בבטן אלא להוציא אותם", הוסיף. מההחלטה העקרונית לכתוב ועד לביצועה בפועל עברו כמה חודשים, ובאמצע ינואר 2002, כחודשיים וחצי לאחר שאובחנה מחלתי והשמיים נפלו עליי, התחלתי במלאכת הכתיבה.

החומר שכתבתי ביומן הצטבר ונערם. בפברואר 2009, יותר משבע שנים לאחר שאובחנתי כחולה סופני שימיו ספורים, אני יושב בבית-מלון ברומא ומנסה להפוך את דפיו של היומן לספר. חלק מהדברים נכתבו בדיעבד, כהשלמה ליומן שנכתב במהלך האירועים. אחי הצעיר יזהר מלווה אותי ועוזר לי בתהליך, ככל שמתאפשר.

הספר מספר את סיפורי האישי והמאבק שלי בסרטן הערמונית. לא הבראתי, והסרטן עדיין מקנן בגופי, אך אני חי חיים רגילים של אדם בגילי – בסימביוזה מוזרה עם הסרטן. למרות הסיכונים וכנגד כל הסיכויים, הצלחתי במאבק. ככל הנראה אחיה עוד שנים הרבה, ועל כך אני מלא גאווה.

הספר מלווה בהסברים ובתובנות רפואיות שרכשתי לעצמי בשבע ומעלה השנים שחלפו מאז שאובחנתי כחולה. איני רופא ואין כמובן בשום הסבר רפואי או טכניקה רפואית שיובאו כאן משום המלצה על דרך טיפול לחולים אחרים.

בעשרות השנים האחרונות חלה עלייה דרמטית במספר חולי הסרטן, בעיקר בעולם המערבי. מדענים טוענים שבמהלך המאה הנוכחית אדם אחד מתוך שלושה יחלה במהלך חייו בסרטן. חלק מהמומחים מגדירים את העלייה הדרמטית במספר החולים, כמגפה.

ריצ'רד ניקסון, בשנת 1971, במהלך כהונתו כנשיא ארה"ב, הכריז על פרויקט לאומי שמטרתו מציאת תרופות למחלת הסרטן. תקציבים אדירים הושקעו במכוני מחקר ובמחקרים, אך עד היום, 38 שנים לאחר מכן, לא נמצא עדיין ריפוי לרבות ממחלות הסרטן.

מחלת הסרטן היא משפחת מחלות שהמשותף להן הוא דרך ההתרבות הבלתי מבוקרת של תאים במערכת כלשהי בגוף. ישנן למעלה ממאה מחלות סרטן שונות.

הערמונית הינה בלוטה הדומה בצורתה ובגודלה לאגוז עץ הערמון וממוקמת על צינור השתן של הגבר, ותפקידה לייצר ולהפריש חלק מנוזל הזרע.

סרטן הערמונית הוא סרטן המתפתח בבלוטת הערמונית. ללא גילוי מוקדם וללא טיפול מתאים, הוא עלול להתפשט ולשלוח גרורות לחלקי גוף נוספים ואף לגרום למוות.

המחלה תוקפת בדרך כלל גברים מעל גיל 50, אם כי בשנים האחרונות מתגלים יותר ויותר מקרים של גברים מתחת לגיל זה שאובחנו כחולים. בישראל כיום, אחד מתוך שישה גברים יחלה במהלך חייו בסרטן הערמונית.

אנשי מקצוע רבים וטובים ואנשים טובים נוספים מופיעים בספר. שמותיהם של אחדים מהם, מתוקף הנסיבות, בדויים.

אני מתגורר עם משפחתי במצפה הילה, יישוב קהילתי הממוקם על שפת נחל כזיב, כשלושה ק"מ מערבית למעלות וכחמישה-עשר ק"מ מזרחית לנהרייה. הכניסה ליישוב עוברת דרך הכפר הנוצרי מעיליה, ולידנו גם הכפר הגדול יותר – תרשיחא. באזור הזה מתנהלת שגרת חיינו. אני נשוי לרבקה, אם שלושת ילדי – אור, בת-אל ואמיר (גורי).

החבל מתחיל להתהדק

אמצע ינואר 2002

בתחילת חודש אוקטובר 2000 התחלתי להרגיש לא טוב. ימים ארוכים חום גופי עלה וירד, סבלתי מחולשה ובמקביל גם מהזעות לילה חזקות. באחד הימים הגיעה למקום מגוריי ניידת של מגן דוד אדום להתרמת דם. הלכתי לתרום דם, כדרכי. לפני התרומה התבקשתי למלא שאלון אשר כלל, בין יתר השאלות, את השאלה "האם אתה סובל מהזעת לילה". מכיוון שהתשובה במקרה שלי הייתה חיובית, הבנתי שמשהו לא טוב מתרחש בגופי.

הלכתי לד"ר סולן וסיפרתי לו על כך. הוא שלח אותי לסדרת בדיקות דם, ולאחר קבלת התוצאות הודיע לי שאין לי מה לדאוג ושאני בריא לחלוטין. מובן שהוא לא רשם לי אז שום בדיקה הקשורה בסרטן הערמונית. ד"ר סולן, כאמור, איש מאוד כריזמטי והיה לי נוח מאוד להשתכנע שהכול בסדר. הרגשתי שיש על מי לסמוך ושהעניין המטריד הזה אינו בעל משמעות מיוחדת. מאוחר יותר הוא אמר לי שלא הורה על בדיקת הערמונית מכיוון שהייתי צעיר מדי לדבריו. הייתי אז בן ארבעים ותשע. המערכת הרפואית בארץ ממליצה לעשות בדיקות לגילוי סרטן הערמונית מגיל חמישים. מאחר שאיכשהו החום והחולשה עברו לי, היה לי נוח לחשוב שהוא צודק.

חצי שנה לאחר מכן התחלתי להרגיש כאבים במפרק ירך ימין. אורתופד בקופ"ח במעלות שבדק אותי, שלח אותי לצילום, ולאחר שבדק את הצילום אמר שיש לי איזו שחיקה קלה במפרק והמליץ לי על פיזיותרפיה. חקרתי אותו ארוכות מה משמעותה של השחיקה הזו, והוא הסביר לי שזו תופעה די נורמאלית הקשורה לגיל. הלכתי לפיזיותרפיה פעמיים. הפיזיותרפיסטית לימדה אותי כל מיני תרגילים לשיפור מצב המפרק. עשיתי בבית תרגול לפי הוראותיה. הכאבים עברו בשלב מסוים והייתה לי תחושה שהפיזיותרפיה עוזרת והעניין פחות או יותר מסתדר.

זמן קצר לאחר מכן הופיע כאב חדש בצידו השמאלי העליון של הגב. לא ידעתי שיכול להיות קשר בין הכאבים. שוב הלכתי לאורתופד, אך הפעם למי שנחשב לרופא מהולל, ששימש גם סגן מנהל בית-חולים, ד"ר מ' גבריאלי. גם הוא שלח אותי לצילום. חזרתי אליו עם הצילום עוד באותו אחר הצהריים, והאבחנה שלו הייתה באופן מפתיע דומה לאבחנה של הרופא הקודם: שחיקה במפרקים, הנובעת מסיבות הקשורות לגיל, עם המלצה לשחות שחיית גב. הרהרתי לעצמי: מה קורה פה? מה פתאום העצמות שלי נשחקות כך עד כדי כאב? לאן העניין הזה הולך אם כבר עכשיו, בגיל 49, העצמות שלי נשחקות בזו אחר זו? לא אהבתי לשחות, והחלטתי שגם עכשיו לא אתחיל במנהג זה. היו לי בבית משקולות של שני ק"ג כל אחת והחלטתי להתאמן בעזרתן. השתדלתי להרבות בתנועות המזכירות שחייה על הגב. עמדתי מול המראה הגדולה בחדר השינה שלנו, היכן שאני עושה התעמלות פעמים רבות, משקולת אחת בכל יד, ושחיתי איתן באוויר בדומה לשחיית גב. הרי צריך להישמע להוראות הרופאים וגם לשפר את מצב השחיקה במפרקים...

הימים חלפו והכאבים פחתו. שוב חשבתי שהעניינים מסתדרים, אך בתחילת חודש אוקטובר 2001 שוב הורעה הרגשתי. חולשה ועייפות תקפו אותי יחד עם כאבים נוספים שהלכו והתגברו באגן הירכיים ובגב העליון משמאל. בנוסף, התרגשו עליי מגבלות הליכה, שגרמו לי לצליעה וקושי הולך וגובר לעלות במדרגות. מיום ליום הצליעה הפכה בולטת יותר ויותר. הייתי חוזר הביתה

מהעבודה, מתקלח במים חמים והולך לישון. המקלחת במים חמים גרמה לי להקלה מסוימת.

מכרה מהיישוב פגשה אותי באקראי וכשהבחינה בצליעתי שאלה אותי בדאגה: "מה קרה לך?" עניתי לה בחצי חיוך שנפל עליי משהו. לימים, אחרי שהתבררה מחלתי ושוב נפגשנו, היא אמרה לי בחצי חיוך: "נפל עליך משהו, הא... ועוד איזה משהו..."

שוב חזרתי אל ד"ר סולן. הוא בדק אותי והחשד הראשון שלו היה שיש לי דלקת במפרקים. כיוון שכך הוא רשם לי כדורים בשם Vioxx לטיפול בכאבי המפרקים.

הכדורים לא שיפרו את מצבי והרגשתי שהמצב הולך ומידרדר. הכאבים התגברו והפכו בלתי נסבלים, הקושי בהליכה גבר ובלילה התקשיתי לישון. רבקה גייסה את כל כוחותיה לעזור לי. היא הביאה לי משחה יפנית פלאית ומרחה לי אותה על הגב לפני השינה. המשחה אכן הקלה את הכאבים, אך רק לזמן קצר.

כדורי Vioxx היו נפוצים מאוד בשימוש עד שנת 2004. אלו כדורים אנטי-דלקתיים שאינם סטרואידים, שאליהם משתייך גם כדור האספירין הפופולארי. באנגלית הם נקראים NSAID (Non Steroidal Anti-Inflammatory Drug) וניתנים כנגד כאבים, דלקות במפרקים וכאבים אחרים. לימים התגלה במחקרים רפואיים כי שימוש ב-Vioxx מגביר, אם כי במידה קטנה, את הסיכון להתקפי לב בקרב אנשים שנטלו אותו תקופה ארוכה. עקב כך התחוללה בארה"ב שערורייה גדולה, ובעקבותיה, בשנת 2004, הורדו הכדורים הללו מהמדפים. זאת הייתה ההורדה מהמדפים הגדולה ביותר בהיסטוריה של התרופות. לעומת זאת במחקרים אחרים, כדורים מאותה משפחה הנקראים סלברקס, נמצאו מאריכי חיים לחולי סרטן.

האם ייתכן שזה קשור באיזושהו אופן לטענה שמעלה ד"ר שרייבר בספרו "לא לסרטן" שהדלקות הן גורם הממריץ גידול תאים סרטניים? איני יודע.

חזרתי אל ד"ר סולן ואמרתי לו שאני מרגיש שהכדורים לא עזרו. הוא שלח אותי לסדרת בדיקות דם נוספות. עשיתי את הבדיקות במהירות האפשרית, אך התברר לי שמשך הזמן לקבלת התוצאות הוא כשבועיים. שאלתי אותו האם אפשר, לנוכח הרגשתי הרעה, לקצר את משך הזמן לקבלת התוצאות. הדוקטור אמר לי שאין דרך ובסך הכול "הכול בסדר, אל תהיה בלחץ". אמרתי לו שאני מרגיש שמצבי מידרדר מיום ליום, והוא ענה לי בקולו הסמכותי ובמבטא ההונגרי שלו: "מה יש? קצת כואב לך בגב, קצת קשה לך לעלות מדרגות... אבל אתה הולך... אתה עובד... לא סוף העולם"... כך אמר, ואני, במקום להפוך לו את השולחן, לא אמרתי דבר.

בעצתה הטובה של רבקה ומתוך הבנה שהעניין אצלו נסחב ונסחב, הלכתי לקבל חוות דעת נוספת מרופאה כירורגית. היא הייתה כבת שבעים, גובהה כמטר וחצי אבל בעלת שכל, ידע ואנושיות ביחס הפוך לגובהה. זה שנים אנו מכירים אותה ונעזרים בשעת הצורך בידיעותיה ובניסיונה. הרופאה בדקה אותי בדקה מהירה ואמרה לי בזו הלשון: "אני לא יודעת מה יש לך, אבל אני מציעה שתעשה מיפוי עצמות".

באותו הזמן לא ידעתי כמובן דבר וחצי דבר על הבדיקה הזו, אך ביצעתי את הוראתה וקבעתי בהקדם תור בבית-החולים. התור נקבע ליום רביעי 17 באוקטובר 2001 אחר הצהריים, עשרה ימים לאחר ביקורי האחרון אצל ד"ר סולן. הבדיקה מתבצעת במכון לרפואה גרעינית. לפני ביצוע הבדיקה הוזרק לי חומר רדיואקטיבי לווריד ביד ולאחר מכן התבקשתי לשתות הרבה מים, מן הסתם כדי שתוצאות המיפוי יהיו ברורות יותר. הטכנאית השכיבה אותי על מיטה ממונעת וקשרה אותי כדי שלא אזוז. מייד לאחר מכן נעה המיטה אוטומטית ועברה כולה, יחד איתי, לתוך הסורק, אשר נראה כמו גלגל גדול המקיף את המיטה. לאחר המיפוי הטכנאית בירכה אותי בברכת "תהיה בריא", מה שהדליק אצלי ביתר עוצמה את הנורה האדומה שדלקה אצלי כבר מקודם. בתוך תוכי הבנתי שאם היא מאחלת לי להיות בריא, משמע שאני לא בריא ובמילים אחרות – אני חולה. שתי מילות הברכה הללו שנאמרות על דרך שגרה, היו עבורי בסיטואציה ההיא אות מבשר רע. עם זאת, במקביל, חשתי באופן מוזר הקלה. הנה צץ קצה החוט שיעזור בפענוח השאלה מהו הדבר הרע שמתחולל בגופי.

מיפוי עצמות הינו הליך של סריקת עצמות הגוף שמטרתו לגלות בעיות הקשורות לעצמות. לפני הבדיקה מוזרק חומר רדיואקטיבי לגוף. החולה מתבקש לשתות מים כדי שהחומר יימהל היטב ויתערבב בזרם הדם. למעשה ממפה הסורק את ריכוז החומר הרדיואקטיבי הזה בגוף. במקום שבו יש התפתחות של גידול סרטני, מתפתחים במקביל ובמהירות כלי דם רבים בצורה לא טבעית. במקום שיש ריכוז גדול של כלי דם אלה, מתרכז גם הרבה מהחומר הרדיואקטיבי. בתמונת הסריקה מתגלה שם כתם שחור, המעיד שמהו לא כשורה. הצוות הרפואי העוסק בכך קורא לזה "קליטה". במקרה של "קליטה", גרורה סרטנית בעצם היא אפשרות ריאלית מאוד. תהליך הגידול המהיר של כלי דם אלה מכונה אנגיו גנסיס (אנגיו = כלי דם, גנסיס = בְּרִיאָה). אלה מזינים את התאים הסרטניים בדם ובחמצן ומאפשרים את התפתחותם המהירה והלא-מבוקרת. מחקרים רבים נערכים במטרה למצוא דרך לדכא את ההתפתחות הזו של כלי הדם (אנטי אנגיו גנסיס) ובכך לדכא את הגידול הסרטני.

בשנות החמישים של המאה הקודמת קיבלו נשים הרות תכשיר ששמו תלידומיד כטיפול מונע לבחילות בוקר. הרופאים לא ידעו שהתרופה, בין שאר פעולותיה, מדכאת התפתחות של כלי דם חדשים. לגודל הזוועה נולדו לנשים הללו עוברים חסרי גפיים. בדיעבד התברר כי התרופה דיכאה את התפתחותם של כלי הדם החדשים אצל עובריהן של אותן נשים. התחוללה שערווייה רבתי שגררה תביעות משפטיות ופיצויים בסך של מיליוני דולרים. מכיוון שאצל אנשים בוגרים אין כמעט גידול טבעי של כלי דם חדשים, ניתן התכשיר לחולי סרטן גרורתי בוגרים, במטרה לדכא את צמיחתם של כלי הדם החדשים. התקוות לא התממשו. התלידומיד כמעט שלא דיכא את הסרטן.

את תמונת הסריקה מפענח רופא רנטגנולוג שזה עיסוקו. משרד המכון שבו נעשה מיפוי העצם אחראי להעברת תוצאות הפענוח של הבדיקה לנבדקים, בדואר. הפרוצדורה האיטית הזאת לא התאימה לי. הרגשתי שיש דחיפות גדלה והולכת במציאת התשובה לשאלה מה מתחולל בגופי. הפעלתי את כל כושר שכנועי על מזכירת המשרד שבו נעשה מיפוי העצם, על מנת לקבל את התשובה במהירות האפשרית. ביקשתי, או יותר נכון, התחננתי שתדאג לביצוע הפענוח של המיפוי במהירות האפשרית, וביקשתי שלא תשלח אותו בדואר מאחר שאבוא לקחת אותו באופן אישי. ואכן, המזכירה הבטיחה שהפענוח ייעשה בתוך כארבעה ימים. רשמתי את מספר הטלפון של המשרד והלכתי לדרכי, כאשר תחושה לא נוחה מלווה אותי.

למחרת, ביום חמישי, הייתי אמור לקבל את תוצאות בדיקות הדם שעשיתי אחד-עשר יום קודם לכן. קבעתי מראש תור אצל ד"ר סולן על מנת שנוכל לעבור על תוצאות הבדיקה. הוצאתי מהמכשיר האוטומטי את התוצאות וראיתי שכל התוצאות במסגרת הנורמה, פרט לבדיקה אחת שנקראת **פוספטזה אלקלית**. הנורמה היא בין 34 ל-104 ואילו אצלי נמצא 400. נכנסתי עם דף התוצאות לרופא. הוא ישב מולי, בשוויון נפש אופייני, ועיין בתוצאות שהיו כולן טובות, כשעל פניו הבעה של שביעות רצון, עד שנתקל בתוצאה החריגה. הבעת שביעות הרצון הפכה כהרף עין לסבר פנים חמור, תוך אמירת המשפט האלמותי, מבחינתי: "אהה, אז אתה לא ארטיסט!!!". חשבתי לעצמי: איזה תמים הייתי במשך השנה האחרונה! אני בא אליו שוב ושוב, מתלונן וחוזר ומתלונן שמצבי הגופני מידרדר, והוא בחוצפתו חושב כל הזמן שאני ארטיסט....

ניסיתי להיות ענייני. שאלתי אותו מה המשמעות של התוצאה הזו, והוא הסביר לי שזהו אנזים הקשור לעצמות ולכבד. שאלתי אותו מה זה אומר, והוא ענה לי שבשביל לדעת את זה, צריך לעשות בדיקה נוספת בשם "איזו אנזים לפוספטזה אלקלית". הוא נתן לי הפניה לבדיקה הזו ונסעתי הביתה. בדרך חשבתי לעצמי שמכיוון שהיום יום חמישי בערב, רק ביום ראשון אוכל לעשות את הבדיקה. אז אצטרך לחכות למעלה מעשרה ימים לתוצאות, כלומר אקבל אותן רק בעוד שבועיים. הרגשתי שאני, בקצב ההידרדרות הגופנית המהיר

שלי, לא אשרוד את השבועיים האלה. החלטתי לקחת את העניינים לידיים. מתוך תחושת דחיפות עליונה התחלתי לפעול בקדחתנות. הגעתי הביתה, צלצלתי לדוקטור וביקשתי שינסה לקצר את לוח הזמנים לקבלת התוצאה של הבדיקה. הוא ענה לי בקוצר רוח שאינו מכיר שום דרך לקצר את לוחות הזמנים. הבנתי שהישועה לא תבוא ממנו, ולכן התחלתי לעשות סדרת בירורים שבסופה יעצה לי חברה, אחות במקצועה, לפנות למרכז המידע של בית-החולים רמב"ם שבחיפה, שם לדעתה ניתן לעשות את הבדיקה במהירות.

בשבת נסענו לשרונה לביקור משפחתי. הרגשתי הייתה גרועה. כל גופי כאב, התקשיתי בהליכה ובקושי עליתי במדרגות. ניסיתי, ללא הצלחה, להציג חזות רגילה.

בערב ישבנו בביתו של אריה אחי. בשלב מסוים הוא שאל אותי על הצליעה. אמרתי לו שנכנס בי איזה דרעק. לא ידעתי אז מה זה, אבל כבר הבנתי שמתרחש אצלי בגוף משהו מאוד לא סימפטי. "מה קרה?" המשיך ושאל. האמת שהתקשיתי אפילו להסביר לו מה בדיוק הבעיה. הוא ניסה לעודד אותי ואמר שיכול להיות שזה סתם משהו חולף ועוד דברים שאומרים במצבים כאלה, אבל אני בתוך תוכי כבר ידעתי שזה באמת דרעק גדול.

לאחר השבת הקשה הזו אספתי את עצמי ביום ראשון בבוקר ודאגתי לארגן בדחיפות האפשרית את התור לביצוע הבדיקה בבית-החולים רמב"ם. עוד באותו היום עברתי את הבדיקה ובצהריים כבר הייתה בידי התשובה. הבדיקה המהירה עלתה 57 ש"ח. מתוך כעס, צלצלתי למנהלת קופ"ח נהרייה וביקשתי שיממנו את זה. היא אמרה שזה בניגוד לנהלים, שעשיתי את הבדיקה על דעת עצמי, ושהם מממנים בדיקות כאלה רק לחולים אונקולוגיים. אמרתי לה, "תשמעי, אני לא יודע אם אני 'אונקולוגי' או לא, אך ברור לי שהייתי צריך לעשות את הבדיקה באופן דחוף".

בדיעבד, אחרי שהתברר לה שאני אכן "אונקולוגי", היא הודיעה לי ביוזמתה שהם יחזירו לי את הכסף.

מבית-החולים בנהרייה הובטח לי שבאותו יום ראשון יהיה מוכן גם הפענוח של מיפוי העצמות. צלצלתי אליהם וביקשתי לדבר עם הפקידה. אמרו לי שהפקידה יצאה ושכמובן היום כבר אי אפשר לקבל שום תוצאות. החלטתי להגיע לבית-החולים ולדאוג לענייני שם בעצמי. שם, לאחר שהבהרתי שאני עומד על כך שאקבל את התוצאות היום, נקראתי אל הרופא המפענח, והוא, בסבר פנים חמור משהו, סיפר לי שיש "קליטות" בעצמות שלי. שאלתי אותו מה זה אומר, והוא הסביר לי שזה יכול להיות כמה דברים, למשל – תוצאה של שברים או סדקים שהיו בעבר בעצמות או מחלת עצמות בשם Padget.

מחלת Padget הינה מחלה כרונית הקשורה בעצמות וכרוכה בכאבי עצמות. הפגיעה בעצמות של חולי Padget עלולה להביא לשברים ביתר קלות.

במיפוי עצם רואים "קליטות" הדומות ל"קליטות" שנגרמות מגרורות בעצמות בשל מחלת הסרטן.

שאלתי אותו האם זה יכול להיות סרטן, והוא הניע בראשו במין תנועה שמשמעת לשתי פנים ואמר בקול חלוש שאכן כן, זה יכול להיות. מעניין שגם רופא שעיסוקו בין היתר הוא אבחון מחלות סרטן, מתקשה להוציא את המילה "סרטן", מפיו. לולא שאלתי אותו, הוא לא היה מזכיר אפילו ברמז שיכול להיות שהסיבה ל"קליטות" היא מחלת הסרטן. גם אימא, שהייתה חולה בסרטן, לא הוציאה מפה מעולם את השם המפורש. היא פשוט קראה לזה "גידול", וכך גם אמר לה הרופא שבישר לה את דבר מחלתה. "יש לך גידול", כך הוא אמר לה.

סיכמנו שהוא שולח את התוצאות לד"ר סולן.

במהלך השנים הבאות אני חוזר מדי פרק זמן לאותו מכון למיפוי עצמות לצורך בדיקה חוזרת. בכל פעם שאני פוגש את אותו רופא, למרות היותו ידידותי ומסביר פנים, הוא מביט עליי בפליאה, כל

פעם מחדש, כאילו נחתי מפלנטה אחרת, ואומר משהו כמו: "אתה עדיין פה?" או "אתה שוב פה?" נראה שכל פעם הוא מופתע מחדש שאני עדיין חי. האם זו תחושת הסובייקטיבית כחולה שימיו נקצבו או שאכן זה כך? אינני יודע. עם זאת, אני שמח "לאכזב" אותו בכל פעם מחדש.

כשבידי תוצאות הבדיקה שעשיתי ברמב"ם בבוקר ותוצאות סריקת העצמות, פיעמה בי תחושה מוזרה של הצלחה: הנה ניצחתי את המערכת. מה שהיה אמור להתבצע במשך שבועיים – עשיתי ביום אחד. למרות חוסר הבהירות, התחילה לחלחל להכרתי ההבנה שנכנסתי לצרה צרורה.

עוד באותו אחר הצהריים הגעתי לד"ר סולן והוא, לאור תוצאות מיפוי העצמות שהתקבלו, הודיע לי בקולו הסמכותי שהוא מאשפז אותי. אותו הדוקטור, שבעבר הקרוב שלל כל אפשרות שאני חולה וחשב שאני ארטיסט, הודיע לי עכשיו שהוא מאשפז אותי. הרי ללא תוצאות בדיקת מיפוי העצמות שעשיתי ללא התערבות וידיעתו, לא היו בידי הכלים להחליט על אשפוזי. באופן אירוני הסתבר גם שלא היה צורך בבדיקת ה"איזו אנזים לפוספטזא אלקלית" שהורה לי לבצע ושכל כך התאמצתי בביצועה. שאלתי אותו אם יש לי סרטן, והוא ענה שהוא אינו יודע.

בבית הודעתי לרבקה שאני מתאשפז. היא הופתעה. עד אותו רגע לא חדרה להכרתה המחשבה שאולי מדובר פה במשהו רציני. ככלל אנחנו משפחה רגועה, שמתמודדת עם מצבים שונים בדרך עניינית וללא פאניקה. הודענו גם לילדים. גם הם הופתעו כמובן, אך השתדלנו להשרות אווירה נוחה, ושידרנו שזה משהו חסר משמעות ותוך זמן קצר הכול יבוא על מקומו בשלום. אצלי, בצד החשש מפני הלא-נודע, הייתה גם מין תחושת הקלה מוזרה, שהנה אני מעביר את הטיפול בי לגורמים המקצועיים ומסיר מעליי את האחריות הכבדה לניהול ה"פרויקט" הזה.

ההתארגנות הייתה כמו למילואים. תיק כלי רחצה, בגדים, ספר קריאה, מגבת וכו'. שכנתנו וחברתנו הטובה, אילנה, קפצה כהרגלה לבקר ולהתעדכן בחדשות. היא ירבה איתנו, שתינו קפה וצחקנו יחד, מתוך איזו פריקת מתח ספונטאנית. מפה לשם נזכרתי שיש לי

צו מילואים לימים הקרובים. שלחתי פקס ליחידה שאני מבקש לשחרר אותי מהמילואים בגלל בעיות בריאות. בסביבות השעה תשע בערב נסענו לבית-החולים, בדרכנו לקבל אישור לחששות הכבדים שקיננו בי.